

**ВІДОКРЕМЛЕНИЙ СТРУКТУРНИЙ ПІДРОЗДІЛ
«ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ ЕКОНОМІКИ І ТЕХНОЛОГІЙ
НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ «ЧЕРНІГІВСЬКА ПОЛІТЕХНІКА»**

ПОГОДЖЕНО

Протокол засідання
педагогічної ради ВСП ФКЕТ
НУ «Чернігівська політехніка»
27.08.2020 № 1

ЗАТВЕРДЖЕНО

Наказ директора ВСП ФКЕТ
НУ «Чернігівська політехніка»
31.08.2020 № 6

ПОЛОЖЕННЯ

**про оцінювання навчальних досягнень здобувачів фахової передвищої
освіти у Відокремленому структурному підрозділі
«Фаховий коледж економіки і технологій
Національного університету «Чернігівська політехніка»**

Чернігів - 2020

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

1.1. Положення про оцінювання навчальних досягнень здобувачів фахової передвищої освіти у Відокремленому структурному підрозділі «Фаховий коледж економіки і технологій Національного університету «Чернігівська політехніка» (далі – Положення) визначає порядок оцінювання навчальних досягнень здобувачів фахової передвищої освіти у Відокремленому структурному підрозділі «Фаховий коледж економіки і технологій Національного університету «Чернігівська політехніка» (далі - Коледж). Дане положення розкриває основні принципи організації поточного і підсумкового контролю знань здобувачів фахової передвищої освіти.

1.2. Положення розроблено відповідно до Закону України «Про освіту», Закону України «Про фахову передвищу освіту», наказу Міністерства освіти і науки України «Про затвердження критеріїв оцінювання навчальних досягнень учнів у системі загальної середньої освіти» № 371 від 05.05.2008, Типової освітньої програми профільної середньої освіти закладів освіти, що здійснюють підготовку молодших спеціалістів на основі базової середньої освіти від 01.06.2018 р. № 570 та Положення про організацію освітнього процесу у Відокремленому структурному підрозділі «Фаховий коледж економіки і технологій Національного університету «Чернігівська політехніка».

1.3. Обов'язковому оцінюванню підлягають навчальні досягнення здобувачів фахової передвищої освіти з обов'язкових та вибіркових дисциплін навчального плану закладу. Не підлягають обов'язковому оцінюванню навчальні досягнення здобувачів фахової передвищої освіти з факультативних, групових та індивідуальних занять.

1.4. Система та критерії оцінювання результатів навчання здобувачів фахової передвищої освіти за курс профільної середньої освіти визначаються відповідно до законодавства.

1.5. Для оцінювання навчальних досягнень здобувачів фахової передвищої освіти застосовується 12-бальна та 4-бальна шкала.

За 12-бальною шкалою оцінюються навчальні досягнення здобувачів фахової передвищої освіти:

- які навчаються на I-II курсах на основі базової загальної середньої освіти;
- які навчаються на I курсі за скороченим терміном навчання.

За 4-бальною шкалою оцінюються навчальні досягнення здобувачів фахової передвищої освіти:

- які навчаються на III-IV курсах на основі базової загальної середньої освіти;
- які навчаються на II-III курсах зі скороченим терміном навчання;
- які навчаються на основі повної загальної середньої освіти.

1.6. Оцінки з дисциплін загальноосвітньої підготовки, які є профільними та спеціальними курсами та виходять за рамки Державного стандарту загальноосвітньої підготовки, зараховуються в результатах навчання за освітньо-професійною програмою фахового молодшого бакалавра, обсяги яких визначаються в кредитах ЄКТС і зараховуються в дисциплінах навчального плану (позначені *). Після завершення вивчення дисципліни оцінка за 12-бальною шкалою переводиться у 4-бальну відповідно до «Таблиці оцінювання».

2. ОРГАНІЗАЦІЯ КОНТРОЛЮ ЗНАНЬ ЗДОБУВАЧІВ ФАХОВОЇ ПЕРЕДВИЩОЇ ОСВІТИ

2.1. Мета та завдання контролю:

- підвищення мотивації здобувачів фахової передвищої освіти до систематичного активного навчання протягом семестру та навчального року, їх переорієнтація з отримання позитивної оцінки на формування стійких знань, умінь та навичок;
- відповідність переліку, форм та змісту контрольних заходів і завдань робочій програмі навчальної дисципліни;
- відкритість контролю, яка базується на ознайомленні здобувачів фахової передвищої освіти на початку вивчення дисципліни з переліком, формами та змістом контрольних заходів, критеріями та порядком їх оцінювання;
- подолання елементів суб'єктивізму при оцінюванні знань, що забезпечується системою контрольних заходів, а також урахуванням усіх видів навчальної роботи здобувачів фахової передвищої освіти протягом семестру;
- забезпечення належних умов для вивчення програмного матеріалу з нормативних і вибіркового дисциплін та підготовки до контрольних заходів;
- розширення можливостей для всебічного розкриття здібностей здобувачів фахової передвищої освіти, розвитку їх творчого мислення та підвищення ефективності навчального процесу.

2.2. Основними напрямками контролю є:

- контроль за виконанням здобувачами фахової передвищої освіти навчальних планів та програм;
- контроль рівня знань, умінь і навичок здобувачів фахової передвищої освіти;
- контроль за відвідуванням здобувачами фахової передвищої освіти усіх видів занять.

3. ВИДИ КОНТРОЛЮ НАВЧАЛЬНИХ ДОСЯГНЕНЬ ЗДОБУВАЧІВ ФАХОВОЇ ПЕРЕДВИЩОЇ ОСВІТИ

3.1. У коледжі запроваджені такі види контролю:

- поточний контроль;
- підсумковий контроль.

3.2. Поточний контроль - це процес встановлення рівня навчальних досягнень здобувача фахової передвищої освіти в оволодінні змістом дисципліни, уміннями й навичками відповідно до вимог робочих програм навчальних дисциплін.

Поточний контроль здійснюється у процесі вивчення дисципліни під час проведення практичних, лабораторних та семінарських занять, виконання індивідуальних завдань, контрольних робіт, проєктів, тощо.

Виконання контрольних робіт, передбачених навчальним планом, є обов'язковим.

Формами поточного оцінювання є:

- усний контроль (фронтальне, групове, індивідуальне, комбіноване опитування);
- письмовий контроль (контрольна робота, диктант);
- тестовий контроль (тести відкритої форми, тести закритої форми, тест-альтернатива, тест-відповідність);
- самоконтроль.

Поточна оцінка виставляється до журналу успішності в колонку з написом, що засвідчує дату проведення заняття, коли здійснювалося оцінювання.

Кількість поточних оцінок з дисципліни залежить від кількості годин дисципліни, кількості лабораторно-практичних занять та кількості здобувачів фахової передвищої освіти у групі.

3.3. Підсумковий контроль

Підсумковий контроль проводиться у формі екзамену, заліку або семестрової оцінки. Ці форми контролю можуть проводитись усно чи письмово, за екзаменаційними білетами, тестами.

Порядок проведення підсумкового контролю регламентується Положенням про організацію освітнього процесу у Відокремленому структурному підрозділі «Фаховий коледж економіки і технологій Національного університету «Чернігівська політехніка».

3.3.1. Екзамен – це одна з основних форм підсумкового контролю рівня і якості засвоєння здобувачами фахової передвищої освіти теоретичних знань та практичних умінь і навичок з окремої навчальної дисципліни за семестр, за рік або за весь курс вивчення дисципліни. До екзамену допускається здобувач фахової передвищої освіти, якщо він виконав усі види робіт, завдань, передбачених навчальним планом з відповідної навчальної дисципліни.

З метою стимулювання здобувачів фахової передвищої освіти до якісної роботи протягом семестру передбачено можливе звільнення здобувачів фахової передвищої освіти від складання семестрових екзаменів у випадку, якщо здобувач фахової передвищої освіти має всі поточні оцінки протягом семестру «відмінно».

Результати складання екзамену заносяться в відомості обліку успішності, індивідуальні навчальні плани здобувачів фахової передвищої освіти і виставляються в журналі успішності групи в колонку з написом «Екзамен» без дати.

Відомості, підписані викладачем, здаються завідувачу відділення в день складання екзамену. Незадовільна оцінка за результатами екзамену підлягає коригуванню. У разі неявки здобувачів фахової передвищої освіти на екзамен згідно розкладу у відомості проставляється відмітка "не з'явився".

3.3.2. Залік – це форма підсумкового контролю, яка передбачає оцінювання засвоєного здобувачем фахової передвищої освіти навчального матеріалу з певної дисципліни, на підставі виконання обов'язкових видів навчальної діяльності, лабораторно-практичних робіт за семестр, якщо з навчальної дисципліни робочими навчальними планами не передбачено проведення екзамену.

Оцінка за залік виставляється на підставі поточних оцінок з урахуванням різних видів навчальних робіт (практичних, лабораторних, самостійних, контрольних робіт). При цьому має враховуватися динаміка особистих навчальних досягнень здобувача фахової передвищої освіти з дисципліни протягом семестру.

Викладач має право поставити здобувачу фахової передвищої освіти оцінку за залік без додаткового опитування, враховуючи його роботу протягом семестру, якісне виконання ним лабораторних/практичних робіт, активну участь на семінарських заняттях з даної дисципліни. Залікова оцінка виставляється до навчального журналу в колонку з написом «Залік» без дати та у індивідуальні навчальні плани здобувачів фахової передвищої освіти.

3.3.3. Семестрова оцінка - це форма підсумкового контролю, що полягає в оцінці засвоєння здобувачем фахової передвищої освіти навчального матеріалу виключно на підставі результатів виконання ним певних видів робіт на практичних, семінарських або лабораторних заняттях. Семестрова оцінка планується при відсутності екзамену та заліку і не передбачає обов'язкову присутність здобувачів фахової передвищої освіти. Семестрова оцінка виставляється до навчального журналу в колонку з написом «I, II або III семестр» без дати. Результати семестрового оцінювання заносяться в індивідуальні плани здобувачів фахової передвищої освіти.

Отримана здобувачем фахової передвищої освіти оцінка під час підсумкового семестрового контролю від 1 до 3 за 12-бальною шкалою оцінювання та 2 за 4-

бальною не є перевідною та зараховується як академічна заборгованість з відповідної навчальної дисципліни.

Здобувачі фахової передвищої освіти, які мають академічну заборгованість, зобов'язані ліквідувати її до закінчення місяця, в якому здійснювався семестровий контроль.

Здобувачу фахової передвищої освіти видається направлення на ліквідацію заборгованості, в якому викладач зазначає дату перескладання, прізвище, ім'я здобувачів фахової передвищої освіти, дисципліну та оцінку.

За бажанням здобувача фахової передвищої освіти (або його батьків) та згодою директора Коледжу здобувач має право покращити результат семестрового контролю з трьох навчальних (базових) дисциплін, подавши заяву, але не пізніше, як за тиждень до початку останньої сесії або за два тижні до державної підсумкової атестації.

3.3.4. Річна оцінка - це форма підсумкового контролю, що здійснюється на основі семестрових оцінок.

Річна оцінка виставляється до журналу навчальних занять не раніше, ніж через три дні після виставлення оцінки за II семестр.

У випадку неатестації здобувача фахової передвищої освіти за підсумками двох семестрів у колонку «Річна» робиться запис н/а (не атестований(а)).

3.3.5. Державна підсумкова атестація у Коледжі, який здійснює підготовку здобувачів фахової передвищої освіти на основі базової загальної середньої освіти, здійснюється відповідно до Порядку проведення державної підсумкової атестації затвердженого Наказом МОН України №1369 від 07.12.2018 р.

Здобувачі фахової передвищої освіти на основі базової середньої освіти складають державну підсумкову атестацію за курс профільної середньої освіти у формі зовнішнього незалежного оцінювання відповідно до законодавства.

Здобувачі фахової передвищої освіти на основі базової середньої освіти, які пройшли державну підсумкову атестацію у формі зовнішнього незалежного оцінювання за курс профільної середньої освіти і отримали 1-3 бали за її результатами, мають право на її повторне однократне проходження.

Здобувачі фахової передвищої освіти, які продовжують здобувати повну загальну середню освіту в Коледжі і за період навчання досягли високих успіхів у навчанні та за результатами семестрового, річного оцінювання та державної підсумкової атестації мають досягнення у навчанні 10-12 балів з предметів навчального плану нагороджуються золотою медаллю; здобувачі фахової передвищої освіти, які мають досягнення у навчанні 10-12 балів та достатній рівень (не нижче 9 балів) не більше ніж з двох предметів навчального плану, нагороджуються срібною медаллю відповідно до Наказу МОН «Про затвердження

Положення про золоту медаль «За високі досягнення у навчанні» та срібну медаль «За досягнення у навчанні» № 306 від 17.03.2015 року.

3.3.6. Атестація здобувачів фахової передвищої освіти проводиться у формі кваліфікаційного іспиту. Порядок проведення атестації для випускників регламентується Положенням про порядок створення та організацію роботи екзаменаційної комісії у Фаховому коледжі економіки і технологій Національного університету «Чернігівська політехніка».

3.3.7. Курсова робота (проект) – один із видів індивідуальних завдань, навчально-дослідницького, творчого характеру, який має на меті не лише поглиблення, узагальнення і закріплення знань здобувачів фахової передвищої освіти, а й застосування їх у процесі розв'язання конкретного фахового завдання та вироблення вміння самостійно працювати з навчальною та науковою літературою, законодавством, електронно-обчислювальною технікою, використовуючи сучасні інформаційні засоби та технології.

Курсова робота (проект) оцінюється як самостійний вид навчальної діяльності здобувачів фахової передвищої освіти. Якість виконання курсової роботи (проекту) та результати її захисту оцінюються за національною шкалою у 4-х бальній системі відповідно до методичних рекомендацій з написання курсових робіт, які розроблені цикловими комісіями і затверджені у відповідному порядку Коледжу.

4. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ЗНАНЬ ЗДОБУВАЧІВ ФАХОВОЇ ПЕРЕДВИЩОЇ ОСВІТИ

4.1. З метою забезпечення об'єктивного оцінювання рівня навчальних досягнень оцінювання здобувачів фахової передвищої освіти I – II курсів, які навчаються за профільною освітньою програмою здійснюється за 12-бальною шкалою. Підсумкова оцінка виставляється в додаток до свідоцтва та зі спеціальних дисциплін у додаток до диплому, при цьому переводиться у 4-бальну шкалу.

4.2. При визначенні навчальних досягнень здобувачів фахової передвищої освіти аналізу підлягають:

- характеристики відповіді здобувачів фахової передвищої освіти: елементарна, фрагментарна, неповна, повна, логічна, доказова, обґрунтована, творча;
- якість знань, правильність, повнота осмислення, глибина, гнучкість, дієвість, системність, узагальненість, міцність;
- ступінь сформованості загально навчальних та предметних умінь та навичок;

- рівень оволодіння розумовими операціями: вміння аналізувати, синтезувати, порівнювати, абстрагувати, узагальнювати, робити висновки, тощо;
- досвід творчої діяльності (вміння виявити проблеми, формулювати гіпотези, розв'язувати проблеми);
- самостійність оцінних суджень.

4.3. Названі вище орієнтири покладено в основу чотирьох рівнів навчальних досягнень здобувачів фахової передвищої освіти:

Перший рівень - початковий. Відповідь здобувача фахової передвищої освіти фрагментарна, характеризується початковими уявленнями про предмет вивчення.

Другий рівень - середній. Здобувач фахової передвищої освіти відтворює основний навчальний матеріал, виконує завдання за зразком, володіє елементарними вміннями навчальної діяльності.

Третій рівень - достатній. Здобувач фахової передвищої освіти знає істотні ознаки понять, явищ, зв'язки між ними, вміє пояснити основні закономірності, а також самостійно застосовує знання в стандартних ситуаціях, володіє розумовими операціями (аналізом, абстрагуванням, узагальненням тощо), вміє робити висновки, виправляти допущені помилки. Відповідь здобувачів фахової передвищої освіти правильна, логічна, обґрунтована, хоча їм бракує власних суджень.

Четвертий рівень - високий. Знання здобувача фахової передвищої освіти є глибокими, міцними, системними; вміє застосовувати їх для виконання творчих завдань, його навчальна діяльність позначена вмінням самостійно оцінювати різноманітні ситуації, явища, факти, виявляти і відстоювати особисту позицію.

Кожен наступний рівень вимог вбирає в себе вимоги до попереднього, а також додає нові характеристики. Критерії оцінювання навчальних досягнень реалізуються в нормах оцінок, які встановлюють чітке співвідношення між вимогами до знань, умінь і навичок, які оцінюються, та показником оцінки в балах.

Критерії оцінювання навчальних досягнень здобувачів фахової передвищої освіти за 12-бальною шкалою

Рівні навчальних досягнень	Бали	Критерій оцінювання навчальних досягнень здобувачів фахової передвищої освіти
I. Початковий	1	Здобувачі фахової передвищої освіти розрізняють об'єкти вивчення
	2	Здобувачі фахової передвищої освіти відтворюють незначну частину навчального матеріалу, мають нечіткі

		уявлення про об'єкт вивчення
	3	Здобувачі фахової передвищої освіти відтворюють частину навчального матеріалу; з допомогою викладача виконують елементарні завдання
II. Середній	4	Здобувачі фахової передвищої освіти з допомогою викладача відтворюють основний навчальний матеріал, можуть повторити за зразком певну операцію, дію
	5	Здобувачі фахової передвищої освіти відтворюють основний навчальний матеріал, здатні з помилками й неточностями дати визначення понять, сформулювати правило
	6	Здобувачі фахової передвищої освіти виявляють знання й розуміння основних положень навчального матеріалу. Відповіді їх правильні, але недостатньо осмислені. Вміють застосовувати знання при виконанні завдань за зразком
III. Достатній	7	Здобувачі фахової передвищої освіти правильно відтворюють навчальний матеріал, знають основоположні теорії і факти, вміють наводити окремі власні приклади на підтвердження певних думок, частково контролюють власні навчальні дії
	8	Знання здобувачів фахової передвищої освіти є достатніми. Здобувачі фахової передвищої освіти застосовують вивчений матеріал у стандартних ситуаціях, намагаються аналізувати, встановлювати найсуттєвіші зв'язки і залежність між явищами, фактами, робити висновки, загалом контролюють власну діяльність. Відповіді їх логічні, хоч і мають неточності
	9	Здобувачі фахової передвищої освіти добре володіють вивченим матеріалом, застосовують знання в стандартних ситуаціях, уміють аналізувати й систематизувати інформацію, використовують загальновідомі докази із самостійною і правильною аргументацією
IV. Високий	10	Здобувачі фахової передвищої освіти мають повні, глибокі знання, здатні використовувати їх у практичній діяльності, робити висновки, узагальнення
	11	Здобувачі фахової передвищої освіти мають гнучкі знання в межах вимог навчальних програм, аргументовано використовують їх у різних ситуаціях, уміють знаходити інформацію та аналізувати її, ставити і розв'язувати проблеми
	12	Здобувачі фахової передвищої освіти мають системні, міцні знання в обсязі та в межах вимог навчальних програм, усвідомлено використовують їх у стандартних та нестандартних ситуаціях. Уміють самостійно аналізувати, оцінювати, узагальнювати опанований матеріал, самостійно користуватися джерелами інформації, приймати рішення

*Критерії оцінювання навчальних досягнень здобувачів фахової
передвищої освіти за 4-бальною шкалою*

Бали	Критерій оцінювання навчальних досягнень здобувачів фахової передвищої освіти
2 «незадовільно»	Здобувачі фахової передвищої освіти мають нечіткі уявлення про об'єкт вивчення, відтворюють частину навчального матеріалу, за допомогою викладача виконують елементарні завдання.
3 «задовільно»	Здобувачі фахової передвищої освіти відтворюють основний навчальний матеріал, здатні з помилками й неточностями дати визначення понять, сформулювати правило. Вміють застосовувати знання при виконанні завдань за зразком
4 «добре»	Знання здобувачів фахової передвищої освіти є достатніми. Здобувачі фахової передвищої освіти застосовують вивчений матеріал у стандартних ситуаціях, намагаються аналізувати, встановлювати найсуттєвіші зв'язки і залежність між явищами, фактами, робити висновки. Відповіді їх логічні, хоч і мають неточності та незначні помилки.
5 «відмінно»	Здобувачі фахової передвищої освіти мають повні, глибокі знання в обсязі та в межах вимог навчальних програм, усвідомлено використовують їх у стандартних та нестандартних ситуаціях. Уміють самостійно аналізувати, оцінювати, узагальнювати опанований матеріал, самостійно користуватися джерелами інформації, приймати рішення

Таблиця відповідності шкал оцінювання

12-бальна шкала		4-бальна шкала
Рівні навчальних досягнень	Бали	
I. Початковий	1	2 «незадовільно»
	2	
	3	
II. Середній	4	3 «задовільно»
	5	
	6	
III. Достатній	7	4 «добре»
	8	
	9	
IV. Високий	10	5 «відмінно»
	11	
	12	